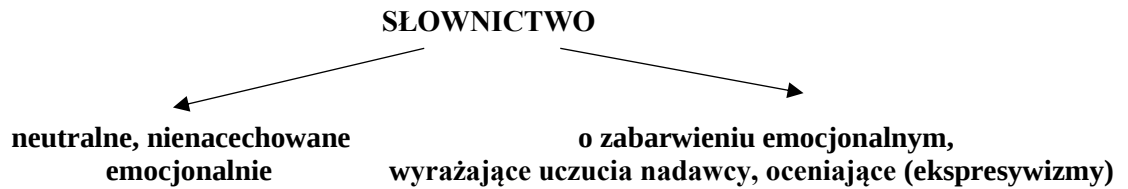

Pośród słów, czyli o systemie leksykalnym – 1 godz.

(temat z nauki o języku – króciutko)

1. W polszczyźnie znajdują się zarówno wyrazy emocjonalnie neutralne, jak i wyrazy nacechowane emocjonalnie.

Ekspresywizmy mogą być zabarwione dodatnio, np. tatuś, jedzonko, brzusio lub ujemnie, np. stary, żarcie, bebzol. Jednemu wyrazowi neutralnemu odpowiada wiele nacechowanych emocjonalnie, np. dziecko – dzieciątko, dziecina, brzdąc, smarkacz, szczeniak, bachor.

2. Synonimy (wyrazy bliskoznaczne) – pozwalają uniknąć powtórzeń tego samego wyrazu w tekście, a także doprecyzować przekazywane treści, oddać emocje, stosunek do opisywanego zjawiska lub osoby.

3. Antonimy (wyrazy o przeciwnym znaczeniu) – pozwalają ocenić rzeczywistość, porządkować ją, klasyfikować (gruby – chudy, kupić – sprzedać, panna – mężatka).

4. Polisemy – wyrazy wieloznaczne, czyli takie, które mają więcej niż jedno znaczenie, jednak pomiędzy poszczególnymi znaczeniami musi istnieć jakiś związek, dają się sprowadzić do jednego źródła, np. numer – ogólnie liczba określająca kolejność lub punkt programu artystycznego w cyrku).

5. Homonimy – pary, a czasem nawet grupy wyrazów, które brzmią tak samo, ale różnią się znaczeniem, np. buk – drzewo, Bug – rzeka, morze i może.

6. Neologizmy – nowe wyrazy w języku. Powstają, aby język mógł sprostać potrzebom nazywania kolejnych przedmiotów i pojęć (neologizmy słowotwórcze).

Neologizmy znaczeniowe – wyrazy, które istnieją w języku, ale nadano im nowe znaczenie, np. młyn – maszyna do mielenia zboża, ale również – zamęt, zamieszanie, chaos.

Sposobem wzbogacania słownictwa - obok tworzenia neologizmów – jest także przejmowanie wyrazów z innych języków, czyli zapożyczenia.